

Karcinom slinivky břišní je stále opomíjená hrozba mezi solidními nádory

Onkologie 2014; 8(6): 294

Vyhlášení dne věnovanému karcinomu slinivky břišní je cestou, jak zvýšit obecné povědomí o mimořádně agresivním nádorovém onemocnění. Jeho cílem je ukončit opomíjení tohoto zákeřného onemocnění ve srovnání s ostatními více "medializovanými" zhoubnými nádory a zvýšit informovanost veřejnosti. Dále pomoci tuto diagnózu zařadit mezi priority onkologického výzkumu. V letošním roce se tak 13. listopad poprvé stane Světovým dnem karcinomu slinivky břišní.

Karcinom slinivky břišní tvoří přibližně 2 % všech zhoubných nádorů a zapříčiňuje 6 % všech úmrtí na zhoubné nádory. Jedná se o **zhoubný nádor s nejhoršími léčebnými výsledky** ve všech stádiích onemocnění. Navzdory veškerému medicínskému úsilí **5letá doba přežití nemocných s karcinomem slinivky břišní je pouze 5 %**. Léčebné výsledky jsou obdobně neradostné ve všech vyspělých zemích a je nejvyšší čas vyhlásit stav "ohrožení". Podle expertních předpovědí se dá očekávat, že **v roce 2030 bude v Evropě druhou nejčastější příčinou úmrtí mezi zhoubnými nádory**. V ČR se incidence tohoto onemocnění oproti osmdesátým letům zdvojnásobila.

„V současnosti neexistují jednoznačné testy umožňující časné zjištění nemoci a choroba probíhá plíživě, často bez výrazných zjevných příznaků. Proto je většina onemocnění odhalena pozdě ve stádiu znemožňující radikální chirurgické odstranění, které je jako jediné ze všech léčebných metod potenciálně kurativní,“ vysvětluje **prof. MUDr. Zdeněk Krška, DrSc.**, přednosta I. chirurgické kliniky – hrudní, břišní a úrazové chirurgie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a 1. LF UK.

Důležité je omezit rizikové faktory

Ke vzniku karcinomu slinivky břišní mohou přispět i známé rizikové faktory. „Přibližně 25 % případů onemocnění má souvislost s kouřením. Dále by se lidé měli vyhnout nadměrné konzumaci alkoholu, k rozvoji nemoci přispívá také nadváha. Ve větším riziku, že se u nich nemoc objeví, jsou i lidé po prodělaném chronickém zánětu slinivky břišní,“ dodává **prof. MUDr. Luboš Petruželka, CSc.**, přednosta Onkologické kliniky VFN v Praze a 1. LF UK.

Nepřehlížejte příznaky onemocnění

Klinická symptomatologie je většinou plíživá, nespecifická a příznaky nemoci se často objevují pozdě až při šíření nemoci do okolních struktur. Mezi známé příznaky rakoviny slinivky břišní patří:

- bolest v nadbřišku často vystřelující do zad
- nechutenství
- nevysvětlitelný váhový úbytek
- pocity nevolnosti
- žloutenka (neinfekční)
- změna barvy a konzistence stolice (jílovitá)
- opakující se záněty žil
- nově vzniklý diabetes mellitus II. typu
- depresivní syndrom, který může předcházet rozvoji nemoci

Česká republika patří mezi země s alarmujícím výskytem karcinomu slinivky břišní

Podle posledních statistik patří České republice v incidenci karcinomu slinivky břišní

smutné první místo před Slovenskem. V úmrtnosti na tuto chorobu se pak řadí na druhé místo za Maďarsko. **V expertní předpovědi Institutu biostatistiky a analýz (IBA) bude v roce 2014 diagnostikováno v ČR až 2 300 nových onemocnění z toho téměř 1 300 v pokročilém stadiu s postižením dalších orgánů.**

I z toho důvodu v současnosti vzniká nová celoevropská iniciativa s cílem sdružit experty zabývající se problematikou karcinomu slinivky břišní, politiky, pacienty a zástupce průmyslu ke spolupráci pro zařazení karcinomu slinivky mezi diagnostické a léčebné priority a neponechat tuto diagnózu stranou vedle karcinomu prsu, plic, tlustého střeva a konečníku.

Priority lékařů v oblasti karcinomu slinivky břišní pro období 2014–2016

- Zvýšit povědomí a informovanost o onemocnění karcinomem slinivky břišní:
 - Vytvořit dokument obsahující 10 klíčových údajů o karcinomu slinivky břišní
 - Vytvořit "manifest" o karcinomu pankreatu
 - Pomocí expertního "tlaku" změnit zaměření EU ve prospěch financování projektů vztažených k této diagnóze
- Zlepšit a propojit národní registry zaměřené na karcinomy slinivky břišní
- Zvýšit počet časných diagnostik nemoci
 - Pro lékaře diagnostický manuál
 - Pro pacienty 10 "varovných" znamení pro karcinom slinivky břišní

-red-